

Iłowa dn, 04.09.2003r.

RADA MIEJSKA W IŁOWEJ

INFORMACJA DOTYCZĄCA POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W IŁOWEJ ZA I PÓŁROCZE 2003 ROKU.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowej został utworzony na mocy uchwały Nr XI/61/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Iłowej z dnia 23 lutego 1990 roku – jako jednostka budżetowa podporządkowana Radzie.

Początkowo do zakresu działania Ośrodka należały dotychczasowe zadania realizowane przez terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej d/s opieki społecznej.

Następnie podstawę prawną działania Ośrodka określiła ustawa z 29 listopada 1990r. o pomocy społecznej, która określiła zarówno Status Ośrodków jak i podstawowe zadania tych jednostek organizacyjnych Gminy.

Zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym oraz ustawą o pomocy społecznej został przez Radę zatwierdzony Statut Ośrodka Pomocy Społecznej, który stał się obok ustawy podstawą prawną działania OPS.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest samodzielną i budżetową jednostką organizacyjną podlegającą Gminie. Swoim obszarem działania obejmuje teren gminy i miasta. Ośrodek realizuje zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej oraz zadania zlecone gminie zgodnie z ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez Wojewodę oraz wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) kierowanie osób wymagających opieki do domów pomocy społecznej,

- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i celowych specjalnych,
- 3) przyznawania pomocy rzeczowej,
- 4) inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy (dożywianie dzieci i młodzieży wypoczynek dzieci i młodzieży, wyprawki dla 1-klasistów).

Przy czym do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) udzielanie schronienia,
- 2) udzielanie posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego,
- 3) świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych miejscu zamieszkania,
- 4) pokrywanie wydatków zdrowotnych,
- 5) udzielanie zasiłków celowych powstałych wyniku zdarzenia losowego (pożar, powódź itp.)
- 6) sprawienie pogrzebu,
- 7) praca socjalna

Natomiast do zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej obligatoryjnych realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) przyznawania i wypłacanie zasiłków stałych,
- 2) rent socjalnych (po zmianie ustawy do września 2003 roku),
- 3) zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych,
- 4) zasiłków stałych wyrównawczych,
- 5) gwarantowanych zasiłków okresowych,
- 6) macierzyńskich zasiłków okresowych,
- 7) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i emerytalno – rentowe od niektórych określonych ustawowo świadczeń,
- 8) świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych środowiskach psychiatrycznych,

oraz zadania fakultatywne :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i okresowych specjalnych,
- 2) i inne zadania wynikające z programów rządowych,

I Ośrodek Pomocy Społecznej

W skład Ośrodka wchodzi następujące stanowiska :

- 1) cztery stanowiska pracowników socjalnych,
- 2) jedno stanowisko obsługi świadczeń,
- 3) trzy stanowiska pracowników usług opiekuńczych,
- 4) jedno stanowisko głównego księgowego,
- 5) jedno stanowisko kierownika OPS

Na 2003 rok przyznany budżet na funkcjonowanie Ośrodka wynosi 317.097zł

- w tym środki własne – 242.097 zł

- środki zlecone - 75.000 zł

Za I półrocze wykonaliśmy 139.551 zł co stanowi 44%.

II Struktura świadczeń

Formy świadczeń z pomocy społecznej są ściśle związane z sytuacją życiową naszych świadczeniobiorców. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które spełniają łącznie dwa warunki:

- 1) Kryterium dochodu
- 2) okoliczności określone w ustawie

jeżeli chodzi o kryterium dochodu to dla każdej osoby i rodziny ustala się jednostkowo. Przy czym wpływ na kryterium dochodu ma zarówno ustalenie czy gospodarstwo prowadzone jest samodzielnie jak i w gospodarstwach wieloosobowych wiek osób tworzących rodzinę.

- a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej dochód nie może przekroczyć obecnie **461 zł**
- b) natomiast w rodzinie
 - na jedną osobę **418 zł**
 - na drugą pow. 15 lat **294 zł**
 - na każdą poniżej 15 lat **210 zł**

w odniesieniu do 2 warunku okoliczności to powodem ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej może być w szczególności :

- 1) bezrobocie,
- 2) ochrona macierzyństwa,
- 3) długotrwała choroba,
- 4) niepełnosprawność,
- 5) trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych,
- 6) alkoholizm,
- 7) narkomania,

III Realizacja zadań zleconych

Mając na względzie powyższe przedstawione kryteria Ośrodek Pomocy Społecznej w I półroczu 2003 r. w ramach zadań zleconych realizował następujące formy świadczeń obligacyjnych.

- 1) **zasiłki stałe** – łącznie przyznano **86** świadczeń dla **16** rodzin, koszt tych świadczeń wyniósł **35.948 zł.**

Jednostkowy koszt świadczenia wynosi **418 zł.** Generalnie zasiłek stały przysługuje osobie nie pozostającej w zatrudnieniu ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem wymagającej stałej opieki i pielęgnacji. Przy czym dziecko na podstawie orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności jest uprawnione do zasiłku pielęgnacyjnego oraz dochód rodziny nie przekracza 150% kryterium dochodu określonego w ustawie. Nadto za takie osoby sprawujące opiekę Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz emerytalno-rentowe.

- 3) **zasiłki stałe wyrównawcze** – w roku bieżącym przyznano **72** świadczenia objęto nimi **15** rodzin a łączna kwotę **17.818 zł.**

Wysokość tego świadczenia zależy od posiadanego dochodu osoby ubiegającej się o tę formę wsparcia. Zasiłek stały wyrównawczy przysługuje osobom, które ze względu na stan zdrowia mają orzeczony minimum umiarkowany stopień niepełnosprawności i nie posiadają świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Jednocześnie od tych świadczeniobiorców OPS odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

- 4) **renty socjalne** – za I półrocze liczba świadczeń **300**, pomoc kierowana do **56** rodzin, koszt **120.174 zł.**

Ta forma pomocy przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu inwalidztwa powstałego przed ukończeniem 18 roku życia. Renta socjalna jako jedyne świadczenie przysługuje uprawnionemu niezależnie od dochodu rodziny, chyba, że osoba uprawniona jest do świadczeń z ubezpieczenia społecznego z wyjątkiem renty rodzinnej.

Od 1 października 2003 r. w związku ze zmianami ustawy o pomocy społecznej oraz wejściem w życie nowej ustawy o rencie socjalnej – wypłaty rent socjalnych oraz ich przyznawaniu będzie zajmował się ZUS. Stąd od 1 października 2003 r. zostanie zmniejszony nam budżet w wysokości pokrywającej realizację tego zadania. Obecnie jesteśmy w trakcie przekazywania akt do ZUS.

- 5) **gwarantowane zasiłki okresowe** – za I półrocze przyznano **120** świadczeń i objęto nimi **23** rodziny – łączny koszt **44.782 zł.**

Gwarantowany zasiłek okresowy przysługuje osobie samotnie wychowującej dzieci do lat 7, jeżeli utraciła prawo do zasiłku dla bezrobotnych z powodu upływu jego pobierania.

Gwarantowany zasiłek okresowy przysługuje przez 36 miesięcy w tym przez pierwsze 12 m-cy w pełnej wysokości tj. 461 zł zaś pozostałe 24 m-ce 80% tej kwoty. Od tego świadczenia odprowadzane są składki zarówno na ubezpieczenie zdrowotne, jaki i emerytalno-rentowe.

- 6) **macierzyńskie zasiłki okresowe** – przyznano **53** świadczenia na łączną kwotę **17.542 zł.**

Macierzyńskie zasiłki okresowe przysługują matce dziecka, przez pierwsze cztery miesiące życia dziecka. Jej wysokość zależy od podanego dochodu rodziny. Z reguły są to świadczenia dość wysokie i wachają się w granicach od 250 do 400 zł.

Dodatkowo z tytułu urodzenia dziecka wypłacany jest jednorazowy zasiłek w kwocie 201 zł na każde urodzone dziecko.

- 7) kolejna forma pomocy są **zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne** – za I półrocze wypłaciliśmy **23** zas. rodzinne na kwotę **978 zł**, oraz **265** pielęgnacyjnych na kwotę **37.039 zł.**

Zasiłki pielęgnacyjne głównie dotyczą osób, które otrzymują u nas z renty socjalnej lub zasiłki stałe wyrównawcze, jeżeli mają orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności.

Obligatoryjną formą pomocy realizowana w ramach zadań zleconych są składki na ubezpieczenia zdrowotne od niektórych przyznawanych świadczeń oraz składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe. Planowane środki na 2003 r. zaspakajają potrzeby w tym zakresie :

Składki zdrowotne plan 30.000 zł

wykonanie 13.621zł

Składki emerytalno-rentowe plan 65.000

wykonanie 22.783zł

- 8) **zasiłki okresowe** – ostatnią formą pomocy realizowana ze środków budżetu państwa są zasiłki okresowe, które należą do świadczeń fakultatywnych i przyznawane są w ramach uznania administracyjnego. Fakultatywność tego świadczenia oznacza, że mogą być one uruchamiane dopiero po zabezpieczeniu świadczeń obligatoryjnych.

N te formę pomocy mamy największe zapotrzebowanie, ponieważ ta forma pomocy generalnie może być kierowana do każdej rodziny, która zwraca się o objęcie ja pomocą. Niestety środki, jakie nam pozostają są bardzo ograniczone. Mimo że w roku bieżącym dzięki naszym działaniom udało nam się uzyskać

dodatkowo **50.000 tys. zł** to jest to kwota nadal nieadekwatna do stale wzrastającego bezrobocia i ubóstwa naszych rodzin, a co za tym idzie zapotrzebowania na te świadczenie.

Z tych względów, że przeciętnie wpływa do Ośrodka **ok. 150- 200 podań** o przyznanie pomocy finansowej zasiłki okresowe są bardzo niskie i wachają się w granicach **od 50 do 100 zł**.

Jednocześnie chciałabym podkreślić iż zasiłki okresowe zostały uruchomione dopiero w ostatnich miesiącach II kwartału i do końca i półrocza skorzystało z nich **164 rodziny** na łączną kwotę **12.304 zł**.

ZADANIA WŁASNE

Struktura wydatków własnych w I półroczu 2003 r. obejmowała głównie:

- 1) zasiłki celowe w formie pieniężnej oraz w naturze**
- 2) zasiłki celowe specjalne**, które przyznawane były dla osób niespełniających kryterium dochodu, gdy zachodziły szczególne okoliczności.

Świadczeniami celowymi objęto **430 rodzin** na łączną kwotę **88.119 zł** przy planie na te formę pomocy na 2003 r. **136.500 zł**. Tak wysokie wykonanie wynikało przede wszystkim z faktu, iż w I półroczu w ograniczonym zakresie z powodu braku środków finansowych nie mogliśmy uruchomić zasiłków okresowych. Stąd wszystkie świadczenia fakultatywne kierowane do naszych podopiecznych, to zasiłki celowe.

Przy tym była to jedyna możliwa pomoc o którą mogły ubiegać się osoby i rodziny wymagające wsparcia. Nadto z uwagi na bardzo dużą liczbę osób ubiegających się o te formę pomocy i ograniczone środki finansowe zasiłki celowe w zależności od sytuacji faktycznej rodziny wynosi w granicach od 40 do 100 zł. Przy czym sto zł przyznawane było wyjątkowo. Świadczenia celowe przyznawane były głównie na żywność, odzież, lekarstwa i opłaty.

Usługi opiekuńcze

Kolejną grupę wydatków zaliczanych z mocy ustawy do obligatoryjnych to usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze są to świadczenia, które wykonujemy w miejscu zamieszkania wnioskodawców.

Usługami przede wszystkim objęte są osoby samotne, które z powodu wieku choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi w wyjątkowych przypadkach przyznawane mogą być również osobom, które

wymagają pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Aktualnie z tej formy pomocy korzysta **9 rodzin** (liczba świadczeń 1500 koszt 40.199 zł).

Pozostała działalność

Jeżeli chodzi o pozostałą działalność to są to dwa zadania realizowane w ramach programu rządowego :

- 1) dożywianie dzieci i młodzieży
 - 2) wyprawki szkolne dla pierwszoklasistów
- Obecny plan budżetu na dożywianie dzieci kształtuje się następująco :

Środki własne - 60.000 zł
Datacje wojewody - 53.644 zł z tym iż dotychczas przekazano **36.156 zł**
Agencja Rolna Skarbu Państwa - 4.900 zł
Urząd Marszałkowski - 3.300 zł (przyznane w m-cu sierpniu 2003 r.)
Łącznie budżet na posiłki wynosi 121.844 zł

Zgodnie z programem rządowym posiłki mogą być przyznawane dla dzieci z rodzin, których kryterium dochodu nie przekracza **200%**. Pragnę także podkreślić, iż ta forma pomocy jest naszym zdaniem jedna z najlepszych, ponieważ trafia do osób, które stanowią najsłabszą grupę społeczną, a więc dzieci. Niejednokrotnie gorący posiłek jest jedynym wartościowym posiłkiem w ciągu dnia.

Za I półrocze z tej formy pomocy skorzystało **319 dzieci** koszt tego zadania wyniósł ok. **72.000 zł**. Aby utrzymać te, liczbę liczby dożywianych dzieci brakuje nam ok. **20.000 zł**.

Przyznawanie posiłków następuje na podstawie 2 decyzji tj. w miesiącu wrześniu oraz lutym następnego roku tj. zgodnie z nauką semestralną w szkołach.

Pragnę także podkreślić, iż dzieci dożywiane są nie tylko w szkole Podstawowej i Gimnazjum w Iłowej, ale stworzyliśmy 2 dodatkowe punkty w szkole Szczepanowie i Koninie Żagańskim. Nadto w Szkole Specjalnej w Żaganiu w Szkole Podstawowej w Żaganiu dla dzieci z Żagańca oraz innych szkołach gdzie uczęszczają dzieci z miasta i gminy Iłowa (młodzież z terenu miasta). Korzystają także z popołudniowego dożywiania w Wincentyńskim Centrum Pomocy Rodzinie w Iłowej.

Wyprawki dla 1 – klasistów

Na wyprawki otrzymaliśmy z budżetu kwotę **3.510 zł** na **39** wyprawek.

Niestety kryterium, które obowiązuje przy wyprawkach jest bardzo niskie wynosi **110%**. Stąd osób kwalifikujących się do tego świadczenia z terenu miasta i gminy jest także niewiele. (**udało nam się przyznać 28 wyprawki**).

Postępowanie w sprawach przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

Ostatnią pozycją, z którą chciałabym zapoznać Wysoka Rade jest postępowanie w sprawach przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Do postępowania stosujemy przepisy kodeksu postępowania administracyjnego w pełnej rozciągłości ze zmianami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej.

W szczególności w postępowaniu w sprawie przyznawania świadczeń należy kierować się dobrem osób korzystających z pomocy społecznej i ochroną ich dóbr osobistych. W szczególności nie można podawać do wiadomości nazwisk osób korzystających z pomocy oraz rodzaju i zakresu przyznawanego świadczenia.

Zatem informacje uzyskane w toku wywiadów mogą być tylko i wyłącznie wykorzystane w przygotowaniu decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczeń. Obowiązek zachowania tajemnicy służbowej wynika przede wszystkim z cyt. ustawy oraz ustawy o pracownikach samorządowych.

Złamanie tego zakazu może spowodować odpowiedzialność dyscyplinarną i cywilną pracowników pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz przepisami kpa nasze decyzje podlegają natomiast kontroli instancyjnej (którą sprawuje Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Zielonej Górze oraz Wojewoda, nadto kontroli Naczelnego Sądu Administracyjnego w Poznaniu)

W I półroczu pracownicy socjalni przeprowadzili **762 wywiady środowiskowe** w oparciu, o które wydano **1.144 decyzje administracyjne**. Łącznie pomocą do m-ca czerwca b.r. objęto **2.504 osoby**, czyli **34%** ogólnej liczby mieszkańców.

W okresie sprawozdawczym złożono **7 odwołań** od naszych decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, przy czym wszystkie decyzje zostały utrzymane w mocy. Nadto złożono **2 skargi do NSA**, które czekają na rozpatrzenie.

-